Zelf, Samen en Organiseren

Integraal beleidskader Sociaal Domein 2.0

Gemeente
EDAM
VOLENDAM

Inhoudsopgave

Leeswijzer 3
1. Inleiding 4
Lokale identiteit 4
Visie en missie 4
Toelichting op de drie bouwstenen 6
Werkwijze 8
2. Inhoud 9
2.1 De Sociale Basis 9
Visie 9
Wat betekenen Zelf, Samen en Organiseren in de sociale basis 9
Rol van de gemeente 12
Doelstellingen Sociale basis 12
2.2 De Toegang 13
Visie 13
Wat betekenen Zelf, Samen en Organiseren in De Toegang 14
Rol van de gemeente 15
Doelstellingen Toegang 16
2.3 Geïndiceerde Maatwerkvoorzieningen 17
Visie 17
Wat betekenen Zelf, Samen en Organiseren in Geïndiceerd 17
Rol van de gemeente 20
Doelstellingen Geïndiceerd 21

Leeswijzer

Dit document is het beleidsmatige fundament dat richting en samenhang biedt voor de uitvoering van het sociaal domein binnen de gemeente Edam-Volendam. Het ondersteunt de gemeente in het realiseren van een veerkrachtige, inclusieve samenleving waarin inwoners passende ondersteuning krijgen op het juiste moment en op de juiste plek.

In dit document lichten we eerst onze 3 kernwaarden toe; Zelf, Samen en Organiseren. Daarna lichten we de drie thematische bouwstenen/programma's toe die de ondersteuning van inwoners en de organisatie van het sociaal domein structureren: de 'Sociale Basis', 'De Toegang' en 'Geïndiceerd'. Per bouwsteen/programma zetten we vervolgens uiteen wat onze visie daarop is en hoe de kernwaarden hierin terugkomen, dit is immers per bouwsteen verschillend. Daarbij gaan we in op de rol van de gemeente. Tot slot benoemen we de Doelstellingen.

Uitvoeringsplan Zelf, Samen en Organiseren - Sociaal Domein Gemeente Edam-Volendam
De vertaalslag van de visie naar de praktijk wordt vastgelegd in een uitvoeringsplan. Binnen het uitvoeringsplan werken verschillende gemeentelijke afdelingen nauw samen met externe partners, zoals zorg- en welzijnsorganisaties en vrijwilligers. Het plan is dynamisch van aard en biedt ruimte voor evaluatie en jaarlijkse bijstelling, zodat het beleid actueel blijft en aansluit bij de behoeften van de inwoners. Het uitvoeringsplan wordt in een later stadium uitgewerkt.

Modules
Er wordt ruimte ingebouwd voor verdere verdieping op specifieke terreinen binnen het sociaal domein die om extra aandacht vragen vanwege hun complexiteit, wettelijke verplichting of veranderende aard van het onderwerp. Deze verdieping wordt georganiseerd via thematische beleidsmodules. De modules zijn afgebakende, gespecialiseerde beleidsstukken die specifieke onderwerpen binnen het bredere beleidskader nader uitwerken en het basisdocument aanvullen. Door deze modules kan het beleid flexibel en doelgericht worden uitgebreid met diepgaande aandacht voor actuele of complexe thema's, zonder dat het integrale karakter van het basisdocument verandert.

1. Inleiding

Lokale identiteit

Met meer dan 37.000 inwoners en een oppervlakte van ruim 8.000 hectare bestaat de gemeente Edam-Volendam uit tien kernen en buurtschappen met een eigen verhaal, eigen tradities en een rijke cultuur. Vissers, boeren en stedelingen. Klederdracht, kaas, paling, veenweiden, polder, water, talloze monumenten, sport, toerisme en muziek. Nuchter, eigenwijs, sociaal, onafhankelijk, coöperatief, betrouwbaar, ambitieus, slagvaardig en werklustig. Een palet van verscheidenheid dat kleur geeft aan de gemeente, maar dat ook nieuwe opgaven voor de toekomst in zich herbergt. Nieuwe opgaven voor zowel de inwoners als de gemeentelijke organisatie. Van leefbaarheid tot bedrijvigheid, van natuurontwikkeling tot stedelijke ontwikkeling en van kleinschaligheid tot regionale en internationale samenwerking. We moeten aan het werk! Samen! Dat is waar we voor staan en wat we op alle fronten willen uitstralen. Edam-Volendam is 'Ondernemend en Betrokken'.

Visie en missie

Met deze herijking van het integraal beleid sociaal domein sluiten we beter aan op de behoeften en vragen uit de samenleving.

Met een integraal beleid beogen we een beleid met visie voor het geheel, waar alle onderdelen met elkaar samenhangen en voor alle inwoners van 0-100 jaar van toepassing zijn. Niets in het sociaal domein is immers los van elkaar te zien, mensen leven samen en zijn van elkaar afhankelijk en allerlei leefdomeinen en (omgevings-)factoren zijn van invloed op allerlei niveaus. We hebben oog voor de verschillende gebieden die onze gemeente vormen en de cultuurverschillen van de vele diverse inwoners. We willen een robuuste en toekomstbestendige basis leggen voor het sociaal domein, zodat we onze inwoners beter kunnen ondersteunen en samen kunnen bouwen aan een veerkrachtige en inclusieve samenleving[1]. We borgen de houdbaarheid van het sociaal domein door

[1] Een inclusieve samenleving is een samenleving waarin inwoners ongeacht achtergrond, leeftijd of beperking naar vermogen kunnen deelnemen aan het maatschappelijk leven.

preventie, vroegsignalering, toegankelijke voorzieningen en ondersteuning en efficiënte inzet van maatwerkvoorzieningen.

We laten de 5 opgaves *Preventie, Samenkracht, Partnerschap, Bestaanszekerheid en Toegang* uit het vorige beleidskader los, maar blijven vasthouden aan de kernwaarden 'Zelf', 'Samen' en 'Organiseren'.

Deze drie waarden vormen de essentie van hoe we samenwerking (en ieders rol) zien binnen het sociaal domein.

1 'Zelf': We geloven in ieders eigen kracht en talenten en ook dat iedereen die kan vergroten. Iedereen verdient een stevige basis voor het leven en kan daar soms wat ondersteuning of hulp bij gebruiken. Hoe meer mensen zelf doen of kunnen bepalen, hoe sterker zij staan, blijven of worden. We willen dan ook dat mensen altijd zoveel mogelijk zelf doen, waar dat kan.

2 'Samen': We bouwen en vertrouwen op de sterke relaties in de gemeenschap, zowel van inwoners onderling als met organisaties of bedrijven. Daar waar men iets niet (meer) zelf kan doen, tijdelijk of langdurig, springen anderen bij. Dat kan het sociale netwerk zijn, organisaties in de wijk of andere ondersteuningsbronnen. Wij willen graag dat mensen onderling hulp vragen (en bieden) of zo nabij en snel mogelijk, zodat problemen indien mogelijk klein blijven.

3 'Organiseren': We creëren randvoorwaarden om zelf- en samenredzaamheid mogelijk te maken. Inwoners kunnen bij een herkenbaar of vast (aanspreek)punt terecht. Als er meer georganiseerd moet worden dan er is, is de gemeente een betrouwbare partij, omdat te (laten) doen.

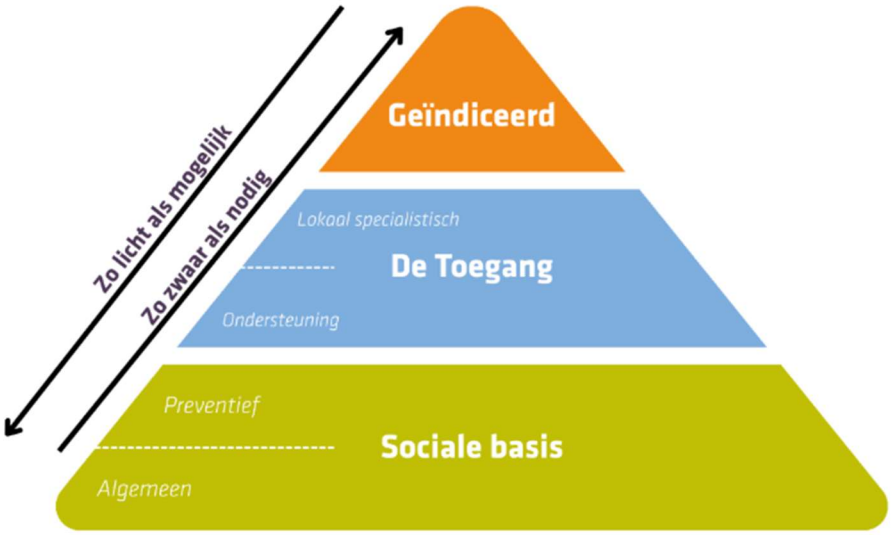
In het beleid hanteren we **drie thematische bouwstenen/programma's** die de ondersteuning van inwoners en de organisatie van het sociaal domein structureren: de 'Sociale Basis', 'De Toegang' en 'Geïndiceerd'.

De **Sociale Basis** vormt het fundament en richt zich op de kracht van de samenleving zelf, gestimuleerd en waar nodig ondersteund door de gemeente.

De Toegang is de plek waar alle individuele ondersteuningsvragen samenkomen en waar triage plaatsvindt en passende ondersteuning geboden wordt.

De hoogste laag, **Geïndiceerd**, omvat maatwerkvoorzieningen voor inwoners waarvoor het aanbod binnen de 'Sociale Basis' of 'De Toegang' niet toereikend is.

Dit ziet er als volgt uit:

Door deze indeling realiseren we een samenhangend, helder en toegankelijk aanbod dat recht doet aan de veelzijdigheid van de behoeften en vragen van inwoners. Tevens versterken we onze ambitie om inwoners te ondersteunen in hun zelfredzaamheid, sociale verbondenheid en participatie, door een goed georganiseerde sociale basis en efficiënte ondersteuningsstructuur. We stimuleren een zo breed en stevig mogelijke sociale basis die de meeste vragen (preventief) op kan vangen.

De waarden Zelf, Samen en Organiseren komen in iedere laag steeds terug, hoewel het in iedere laag iets anders kan vragen van de inwoner, de organisaties of de gemeente.

Door op alle onderdelen Zelf, Samen en Organiseren goed in te zetten en inwoners te ondersteunen en te stimuleren hopen we dat hulp zo licht en preventief mogelijk wordt ingezet om ‘zwaarder te voorkomen’ en stelsel betaalbaar te houden. Vanwege de hoge kosten voor jeugdhulp en de driedubbele vergrijzing waar we binnen de gemeente mee te maken hebben, is dit hard nodig.

Toelichting op de drie bouwstenen
Essentieel om de aanpak te laten slagen is het creëren van samenhang tussen de drie lagen. De ene laag kan niet zonder de ander. Daarom is het des te belangrijker dat wij als gemeente investeren in een stevige sociale basis en goede individuele ondersteuning. Wanneer de sociale basis onvoldoende is ingericht, stromen meer inwoners door naar individuele ondersteuning en hulpverlening. Wanneer De Toegang niet goed functioneert zullen meer maatwerkvoorzieningen ingezet moeten worden, met alle (negatieve/kostbare) gevolgen van dien. Tegelijkertijd is het van groot belang de doorstroming tussen de lagen te stimuleren. Wanneer het kan wordt vanuit Geïndiceerd en De Toegang ‘afgeschaald’ volgens het “zo licht mogelijk”-principe. Er is goede communicatie/uitwisseling tussen de drie lagen en er is inzicht in het aanbod binnen de lagen, zowel voor professionals, vrijwilligers als inwoners. Inwoners die dat nodig hebben komen (met hulp of zelfstandig) daar waar ze moeten zijn. Zodra het kan gaan ze ook weer zelfstandig verder, daar waar nodig met zo licht mogelijke hulp. Signaleren van knelpunten bij inwoners en in aanbod of samenwerking gebeurt overal en met elkaar.

De **'Sociale Basis'** vormt het fundament van de piramide. Deze laag wordt voor een belangrijk deel gedragen door de samenleving zelf, zoals verenigingen, clubs, stichtingen, vrijwilligers en activiteiten van buurtbewoners. De gemeente ondersteunt deze krachten via subsidie en inkoop en stimuleert inwoners en maatschappelijke initiatieven om actief bij te dragen aan het welzijn van de gemeenschap. Binnen de sociale basis onderscheiden we twee onderdelen: de 'algemene sociale basis', waarin de natuurlijke kracht en zelforganisatie van de samenleving centraal staan, en de 'preventieve sociale basis', waarin de gemeente een meer actieve rol neemt. In de algemene sociale basis vinden we activiteiten zoals buurthuiswerk, talentontdekking- en ontwikkeling. De preventieve sociale basis richt zich vooral op groepsgerichte voorlichtingen, trainingen en cursussen, waarbij opvoedingsondersteuning, sociale vaardigheidstrainingen en actuele maatschappelijke thema's zoals eenzaamheid, hoogbegaafdheid en ouder worden centraal staan. Hierbij maken we onder anderen gebruik van de inzet van ervaringsdeskundigen, peergroups of lotgenoten.

De tweede laag, **'De Toegang'**, richt zich op individuele ondersteuningsvragen van inwoners, en is daarmee aanvullend op het groepsgerichte aanbod binnen de 'Sociale Basis'. De Toegang is zo ingericht dat alle inwoners, van 0 tot 100 jaar, met al hun vragen op één plek terechtkunnen. Hier wordt brede maatschappelijke ondersteuning geboden voor alle leeftijden, waarbij triage volgens een uniforme methode plaatsvindt. Zowel inwoners als netwerkpartners kunnen met hun vragen bij De Toegang terecht.

Ook binnen De Toegang onderscheiden we twee onderdelen: individuele vraagstukken worden opgepakt en waar mogelijk opgelost met passende 'maatschappelijke ondersteuning', zoals maatschappelijk werk op school, jongerencoaching, ggz gesprekken of maatschappelijk werk voor volwassenen en ouderen. Waar mogelijk kan De Toegang ook teruggeleiden naar aanbod binnen de Sociale Basis. Indien de vraag complexer is, wordt de tweede laag binnen De Toegang ingezet: het 'lokaal specialistisch aanbod'. Dit wordt vormgegeven door een team dat bestaat uit specialisten op het gebied van jeugdhulp, jeugdbescherming, medicamenteus advies, GGZ en specialistische begeleiding voor inwoners van boven de 18. Dit team werkt nauw samen met het Breed Sociaal Loket van de gemeente, waarmee gezamenlijk het stevige lokale team wordt gevormd zoals beschreven in de Hervormingsagenda en het toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming. Een goed functionerende Toegang zorgt ervoor dat inwoners sneller worden geholpen en dat complexere problematiek vroegtijdig wordt voorkomen. Tevens faciliteert De Toegang het afschalen van maatwerkvoorzieningen, waardoor ondersteuning beschikbaar blijft voor degenen die het nodig hebben en het stelsel rondom jeugd en Wmo betaalbaar blijft.

De bovenste laag van de piramide, **Geïndiceerd**, omvat alle maatwerkvoorzieningen die wij als gemeente indiceren op grond van de Jeugdwet, de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), de Participatiewet, de Wet Inburgering en de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening. Deze laag is bedoeld voor inwoners die niet of onvoldoende terechtkunnen in de Sociale Basis of De Toegang, omdat hun hulpvraag te complex is of omdat zij recht hebben op specifieke voorzieningen, bijvoorbeeld een uitkering of begeleiding naar werk. De uitvoering hiervan ligt bij het Breed Sociaal Loket (BSL).

Werkwijze

We werken integraal en verbinden beleid binnen het Sociaal Domein met andere gemeentelijke beleidsvelden. Daarbij sluiten wij aan op de ontwikkelingen en opgaven in bijvoorbeeld de omgevingsvisie, zodat beleid samenhangend en uitvoerbaar is. Datagestuurd werken helpt ons om trends, behoeften en effecten zichtbaar te maken en beleidskeuzes beter te onderbouwen. Zo versterken wij de samenhang tussen beleid, uitvoering en maatschappelijke opgave.

2. Inhoud

In dit hoofdstuk lichten we de inhoudelijke uitgangspunten van de drie programma's toe. We beschrijven per onderdeel de visie, de rol van de gemeente en de wijze waarop wij werken vanuit de principes Zelf, Samen en Organiseren. Daarbij laten we zien hoe preventie, ondersteuning en passende zorg met elkaar samenhangen. Zo schetsen we een totaalbeeld van hoe we de inwoners zo goed mogelijk ondersteuning in hun leven en ontwikkeling.

2.1 De Sociale Basis

Visie

De sociale basis is de fundering van een gezonde, veerkrachtige en inclusieve samenleving waarin inwoners zich veilig, verbonden en gesteund voelen. Deze basis is essentieel om het welzijn van inwoners te bevorderen en te zorgen dat problemen klein blijven en niet escaleren. Door te investeren in sociale fundamenten wordt die gewenste omgeving gecreëerd waarin mensen zich gesteund voelen, verbondenheid mogelijk is en kansen voor participatie en persoonlijke ontwikkeling aanwezig zijn. De gemeente zet zich in om barrières weg te nemen zodat iedereen, ongeacht achtergrond, leeftijd of beperking en/of individuele factoren, kan deelnemen aan de samenleving.

Wat betekenen Zelf, Samen en Organiseren in de sociale basis

Zelf - basisvaardigheden

Onder basisvaardigheden verstaan we een breed spectrum aan competenties, waaronder taal- en rekenvaardigheid, digitale en financiële vaardigheden, sociale en communicatieve vaardigheden, opvoedvaardigheden en het vermogen om problemen zelfstandig op te lossen. We streven ernaar dat iedereen over voldoende basisvaardigheden beschikt om zelfredzaam te zijn en actief deel te nemen aan de samenleving. Daarnaast hechten we groot belang aan het opgroeien in een kansrijke omgeving. We zijn ervan overtuigd dat een stimulerende en ondersteunende leefomgeving cruciaal is voor de brede ontwikkeling van kinderen en jongeren. Dit betekent dat zij toegang moeten hebben tot goede opvoedingsondersteuning, kwalitatief onderwijs en opvang, veilige speel- en ontmoetingsplekken, en een netwerk van betrokken ouders en (mede)opvoeders. Daarbij vormen opvoedondersteuning en het versterken van de opvoedvaardigheden van de ouder(s) belangrijke uitgangspunten: binnen de sociale basis gaat het er om de ouder(s) via groepsgericht aanbod handvatten te bieden hun situatie en de dynamiek van het gezin beter te begrijpen en daarin verandering te bewerkstelligen. Een kansrijke omgeving helpt kinderen om hun talenten te ontdekken en te ontwikkelen, zodat zij met vertrouwen en eigen kracht kunnen uitgroeien tot volwaardige en betrokken inwoners. Daarbij is via de scholen en het gymonderwijs ook aandacht voor de motorische vaardigheden van kinderen, middels vroegsignalering en gerichte interventies. Een belangrijk aspect betreft ook de kennis en vaardigheden op het gebied van gezondheid. We vinden het essentieel dat inwoners beschikken over voldoende gezondheidsvaardigheden om weloverwogen keuzes te maken die bijdragen aan hun lichamelijke en geestelijke welzijn (mentale gezondheid). Dit betekent dat zij in staat zijn om gezondheidsinformatie te begrijpen en toe te passen, toegang te vinden tot zorg wanneer dat nodig is en een gezonde leefstijl te hanteren. We zetten beleid en maatregelen voort ter ontmoediging van alcohol- en drugsgebruik, met behoud van actieve preventieprogramma's. De openbare ruimte nodigt inwoners uit om te sporten, bewegen,

spelen en ontmoeten. Zo vergroten we de zelfredzaamheid en het welzijn van onze inwoners op een duurzame manier. We zetten ons actief in om een inclusieve samenleving te bevorderen, waarin niemand wordt uitgesloten en iedereen, ongeacht achtergrond of beperking, gelijke kansen krijgt om mee te doen. Door deze benadering willen we een gemeenschap creëren waarin iedereen zich thuis voelt, zichzelf kan redden en een waardevolle bijdrage kan leveren aan het collectieve welzijn.

Samen - samenredzaamheid

Samenredzaamheid verwijst naar het vermogen en de bereidheid van inwoners om, in samenwerking met elkaar en met ondersteuning van hun omgeving, problemen en uitdagingen in het dagelijks leven aan te pakken. Het gaat hierbij om het versterken van eigen kracht en het benutten van het sociale netwerk, zodat mensen minder snel afhankelijk zijn van formele hulp en zorg. Onder samenredzaamheid verstaan wij dat mensen niet alleen voor zichzelf zorgen, maar ook actief bijdragen aan het welzijn van anderen binnen hun directe leefomgeving. Dit betekent dat inwoners elkaar ondersteunen waar nodig, bijvoorbeeld door het bieden van praktische hulp, het delen van kennis of het geven van emotionele steun. Inwoners worden (door het beleid) aangemoedigd en ondersteund om zelf en met elkaar oplossingen te vinden, bijvoorbeeld via vrijwilligerswerk, mantelzorg of initiatieven van buurtbewoners. Dit vermindert de druk op professionele zorg en ondersteuning. Vrijwilligerswerk speelt een onmisbare rol. Vrijwilligers zetten zich in voor diverse maatschappelijke activiteiten en zorgen ervoor dat er een breed vangnet ontstaat voor mensen die ondersteuning nodig hebben. Hun betrokkenheid maakt het mogelijk om samenredzaamheid concreet en effectief te realiseren, omdat zij vaak de brug vormen tussen formele zorg en het informele netwerk. Tegelijkertijd heeft het doen van vrijwilligerswerk ook een sociale functie door het versterken van sociale verbanden, het bevorderen van participatie en het creëren van zingeving. We zien dit ook bij de (sport)clubs, verenigingen en musea in onze gemeente. Veel verenigingen kunnen ondersteuning gebruiken bij het maken van concrete plannen voor het werven en behouden van betrokken vrijwilligers. Om hier een duurzame inzet te realiseren is het nodig out of the box te denken en dwarsverbanden te leggen.

Mantelzorgers zijn ook een belangrijk voorbeeld van samenredzaamheid. Zij nemen vaak onbetaald en vrijwillig de zorg voor een familielid, vriend of buur op zich, waardoor de betrokken persoon langer zelfstandig kan functioneren en op zichzelf kan blijven wonen en de druk op professionele zorg wordt verminderd. Mantelzorgers vormen daarmee een essentiële schakel in het sociale netwerk van onze gemeenschap.
Onze gemeente stimuleert en faciliteert deze vormen van samenredzaamheid door het creëren van een (woon)omgeving waarin inwoners zich veilig en gesteund voelen om elkaar te helpen. Dit doen we door het bieden van informatie, het organiseren van bijeenkomsten en het inzetten van lokale initiatieven die het onderlinge contact bevorderen. Samenredzaamheid is voor ons niet alleen een middel om zorg en ondersteuning dichter bij de inwoner te brengen, maar ook een waarde die bijdraagt aan een sociale, betrokken en veerkrachtige gemeenschap. Hiervoor is het wel van belang dat bepaalde taboes doorbroken worden en hulp vragen normaler gemaakt wordt. Bij onderwerpen als eenzaamheid, schulden, middelenmisbruik of de opvoeding is het niet altijd gemakkelijk om je verhaal te doen of hulp te vragen. Dat geldt ook voor de overbelasting van mantelzorgers. Door samen te werken en elkaar te versterken, kunnen we als gemeente beter inspelen op de behoeften van onze inwoners en zorgen voor een samenleving waarin iedereen meetelt en mee kan doen.

Organiseren - ontmoeten en verbinden
Onze lokale tradities - van het spreken van het eigen dialect tot het vieren van onze folklore, visserij- en kaashistorie - vormen het fundament van de unieke verbondenheid en grote sociale betrokkenheid in onze gemeente. Het actief beleven, bewaren en doorgeven van deze levende gebruiken is essentieel om onze gemeenschap ook in de toekomst hecht te houden, omdat deze gedeelde geschiedenis inwoners van alle generaties samenbrengt en een blijvend gevoel van thuis creëert. Het bevorderen van ontmoeting, sociale cohesie en actief burgerschap vormen de kern van ons beleid. Wij geloven dat een betrokken gemeenschap begint bij het creëren van toegankelijke plekken waar inwoners elkaar kunnen ontmoeten, verbinden en samen aan de slag kunnen gaan voor hun leefomgeving. Een belangrijk onderdeel van dit beleid is het stimuleren van ontmoetingsplekken die laagdrempelig en divers zijn, waar bijvoorbeeld welzijnsactiviteiten of activiteiten ter talentontdekking of -ontwikkeling worden aangeboden. Dit gebeurt op die plekken in de kernen die er toe doen. Daarbij stimuleren we het multifunctionele gebruik van (ontmoetings)plekken in wijken en dorpen. Dit kan ook in een woon(zorg)complex zijn. Door deze plekken actief te faciliteren en te verbinden met lokale organisaties en initiatieven, ontstaat een netwerk van sociale infrastructuur dat de veerkracht van onze gemeenschap vergroot. Dit geldt ook voor (sport)clubs en verenigingen, cultureel aanbod en musea, en een aantrekkelijke openbare ruimte met voldoende beweeg- en ontmoetingsruimte. Er is specifieke aandacht nodig voor kleine kernen om voorzieningen toegankelijk te houden en sociale isolatie tegen te gaan. Wij vinden het belangrijk onze inwoners te betrekken bij hun woon- en leefomgeving. Goede ideeën van inwoners willen wij graag faciliteren en ondersteunen. We willen mensen van alle leeftijden aanmoedigen om zich vrijwillig in te zetten voor elkaar, de straat, de buurt, wijk of stad.
Sociale voorzieningen, zoals buurthuizen, ontmoetingsruimtes, bibliotheken en andere laagdrempelige ontmoetingsplekken, vervullen hierin een vernieuwde rol als levendige plekken waar mensen van alle leeftijden en achtergronden samenkomen. Door het organiseren van activiteiten zoals digitale vaardigheidstrainingen en culturele evenementen, dragen deze voorzieningen bij aan het versterken van onderlinge verbindingen en het vergroten van kennis en zelfredzaamheid.

Rol van de gemeente

De koppeling van het door de gemeente georganiseerde aanbod in de sociale basis met lokale verenigingen, stichtingen, sportclubs, culturele instellingen, musea en gezondheidsinitiatieven zorgt voor een breed en gevarieerd aanbod van activiteiten en ondersteuning. De gemeente zorgt ervoor dat de inwoners goed op de hoogte zijn van het aanbod en stimuleert inwoners hier gebruik van te maken. Deze verbindingen stimuleren participatie, bevorderen sociale cohesie en dragen bij aan een gezonde en levendige samenleving. Door deze samenwerking ontstaat een geïntegreerd netwerk waarin welzijn, cultuur, sport en gezondheid elkaar versterken en waarin inwoners op diverse manieren betrokken kunnen zijn.

De gemeente stimuleert actief burgerschap en gemeenschapskracht**.** Wij moedigen inwoners aan om zelf verantwoordelijkheid te nemen en mee te denken over de toekomst van hun buurt en gemeente. Dit doen we onder andere door het organiseren van participatiebijeenkomsten en het ondersteunen van bewonersinitiatieven. Door inwoners actief te betrekken bij besluitvormingsprocessen en hen ruimte te geven voor eigen initiatieven, ontstaat een levendige democratische cultuur waarin iedereen zich gehoord en gewaardeerd voelt.

Doelstellingen Sociale basis

1.1 **Versterken van zelfredzaamheid**

Inwoners beschikken over de (basis)vaardigheden, het vertrouwen en de netwerken om hun leven vorm te geven, hun talent te ontdekken en ontwikkelen, uitdagingen aan te kunnen en elkaar te ondersteunen - met professionele hulp als aanvulling, niet als vertrekpunt.

1.2 **Versterken van gemeenschapskracht en een inclusieve samenleving, waarin iedereen kan meedoen**

Door de sociale samenhang in buurten en dorpen te versterken kunnen inwoners elkaar makkelijk ontmoeten, ondersteunen en gezamenlijk verantwoordelijkheid nemen voor (fysieke) leefbaarheid en welzijn. Inwoners voelen zich veilig, gezien en verbonden. Eenzaamheid wordt tegengegaan.

1.3 **Ondersteunen van vrijwilligers en informele netwerken**

Mantelzorgers, vrijwilligers en bewonersinitiatieven krijgen ruimte, ondersteuning en waardering zodat zij duurzaam kunnen bijdragen aan de sociale basis.

1.4 **Vergroten van toegankelijkheid van voorzieningen in het sociaal domein**

Voorzieningen in de buurt zijn fysiek, financieel en digitaal en organisatorisch toegankelijk, inclusief en vindbaar voor alle inwoners.

1.5 **Bevorderen van een positieve mentale en fysieke gezondheid**

Inwoners beschikken over de kennis en vaardigheden om mentaal en fysiek gezond te zijn en hebben voldoende sport- en beweegmogelijkheden in hun directe leefomgeving beschikbaar.

2.2 De Toegang

Visie

Iedere inwoner heeft recht op eenvoudige, snelle en duidelijke toegang tot informatie en ondersteuning. De Toegang is de plek (zowel fysiek als digitaal) waar inwoners zonder drempels met al hun vragen terechtkunnen. De Toegang wordt integraal opgezet, zodat schotten worden voorkomen en inwoners altijd in de volle breedte worden geïnformeerd en ondersteund. Hierbij is de verbinding met zowel de sociale basis als de geïndiceerde ondersteuning essentieel. Wij zetten ons in om dit optimaal te laten functioneren en samenkomen, zodat onze inwoners te allen tijde de meest passende en effectieve ondersteuning (weten te vinden en) ontvangen.

De Toegang heeft vier uitganspunten:

1. Eén dienstverlener met regie en kwaliteit

De Toegang wordt centraal georganiseerd door één dienstverlener met brede expertise op het Sociaal Domein en de bijbehorende vraagstukken. Deze partij fungeert als eerste aanspreekpunt voor een inwoner/gezin, voert een eerste triage uit en brengt daarbij de volledige ondersteuningsbehoefte in kaart. Dit houdt in dat de dienstverlener domein-overstijgend werkt, de ondersteuningsvraag analyseert en direct maatschappelijke dienstverlening biedt. Deze wordt in samenwerking met relevante actoren voor de inwoner/het gezin aangeboden. Denk hierbij aan het onderwijs, huisartsen, wijkverpleging of andere betrokkenen.

Sommige vragen kunnen onvoldoende worden opgelost met brede maatschappelijke dienstverlening. Voor die gevallen is het Samenwerkend Ondersteuningsteam (SOT) ingericht, de plus van De Toegang. Dit team bestaat naast betrokken algemeen maatschappelijke dienstverleners ook uit specialisten op het gebied van basis-GGZ voor jeugd en gezin (inclusief POH-functie), sociaaljuridische dienstverlening, jeugdhulp, preventieve jeugdbescherming, medicamenteus advies en complexe scheidingen. Het SOT kan multidisciplinair overleggen over de meest effectieve aanpak en wordt voor casuïstiekbespreking en/ of -advies danwel overdracht aangevuld met gemeentelijke consulenten en een gedragswetenschapper van het Breed Sociaal Loket (BSL); Tevens is er een sterke relatie met de onafhankelijke clientondersteuning alsook met andere casuïstiek- en veiligheidstafels. Zodra er vanuit het SOT ondersteuning wordt geboden, wordt een casusregisseur/casemanager aangewezen die de regie voert op het traject en daarbij fungeert als vast contactpersoon van de inwoner/het gezin.

2. Gezinsgerichte aanpak

Effectieve ondersteuning vraagt om een systeemgerichte werkwijze waarbij alle gezinsleden worden betrokken en hun onderlinge relaties worden meegenomen. Opvoedondersteuning en het versterken van de opvoedingsvaardigheden van de ouder(s) vormen daarbij belangrijke uitgangspunten: door de ouder(s) handvatten te bieden om (de oorsprong van) het gedrag van hun kind(eren) beter te begrijpen en het kind/de kinderen daarin te begeleiden, wordt de kans op vroegtijdige inzet van zwaardere jeugdhulp verkleind.
In het verlengde hiervan wordt in De Toegang nadrukkelijk ingezet op het in kaart brengen van de volledige hulpvraag, inclusief de onderliggende oorzaken. Het kan bijvoorbeeld zo zijn dat de financiële zorgen van ouders tot stress leidt binnen het gezin, wat zich vervolgens uit in problemen

op school bij het kind. Door deze verbanden tijdig te leggen, kan ondersteuning worden geboden die niet alleen de symptomen bestrijdt, maar daadwerkelijk bijdraagt aan duurzame oplossingen voor het hele gezin. Ondersteuning wordt dan ook, indien nodig, geboden op alle leefdomeinen.

3. Zo licht en lokaal mogelijk

Het ondersteuningsaanbod binnen De Toegang richt zich op het versterken van de eigen kracht van inwoners en hun sociale netwerk. Passende ondersteuning blijft het uitgangspunt, maar altijd met het doel om inwoners zo snel mogelijk weer zelfstandig verder te laten gaan en ze te leren omgaan met de uitdagingen van het dagelijks leven. (Vroeg)signaleren van mogelijke knelpunten op een van de leefdomeinen wordt overal, maar juist ook in afstemming met de sociale basis gedaan.

4. Toegankelijke ondersteuning in iedere kern

Omdat iedere inwoner uniek is en omstandigheden sterk kunnen verschillen, zijn standaardoplossingen niet altijd passend. Daarnaast kennen de kernen van onze gemeenten een eigen identiteit en context. Dit vraagt om ondersteuning die aansluit bij de lokale context. Daarom wordt ondersteuning geboden op bestaande, vertrouwde locaties in de gebieden waar inwoners en gezinnen zich bevinden. Door deze kerngerichte organisatie van De Toegang ontstaat een herkenbare en laagdrempelige ondersteuningsstructuur. Inwoners weten waar ze terechtkunnen met hun vragen en ervaren continuïteit in het aanbod.
Naast fysieke toegankelijkheid is ook goede digitale bereikbaarheid van groot belang. Steeds meer inwoners oriënteren zich eerst online voordat zij contact zoeken op locatie. In sommige gevallen is schaamte hiervan een oorzaak en is het belangrijk dat inwoners in de gelegenheid worden gesteld anoniem hun vragen te stellen. Een digitale contactmogelijkheid, zoals een chat- of appfunctie, kan daarbij drempels verlagen en bijdragen aan het inzetten van snelle en passende ondersteuning.

Foto: Verborgen Verhalen / Terence Loos

Wat betekenen Zelf, Samen en Organiseren in De Toegang

Zelf - Eigen kracht (versterken) en normaliseren

Inwoners en ouders zijn altijd eerst zelf verantwoordelijk voor het vinden van antwoorden op hun vragen of het vinden van de ondersteuning die zij nodig hebben. Veel inwoners redden dit zelf en hebben hiervoor geen ondersteuning nodig. Voor de inwoners die er wel wat hulp bij kunnen gebruiken, bieden wij als gemeente de randvoorwaarden. De Toegang heeft hierin een belangrijke

functie. Vanuit De Toegang wordt altijd gekeken op welke manier de eigen kracht van inwoners versterkt kan worden, zodat zij in staat gesteld worden om zelfstandig, of met behulp van hun eigen netwerk, met de uitdagingen om te gaan die het leven biedt. Daarnaast is normaliseren een belangrijk onderdeel van de werkwijze die vanuit De Toegang gehanteerd wordt. Sommige fases van het leven of in de opvoeding zijn lastig, maar dat hoort erbij. Dat vraagt niet altijd om de inzet van professionele ondersteuning. Soms is het voldoende even een luisterend oor te bieden of te vertellen dat het er simpelweg bij hoort en kan een inwoner daarna weer zelfstandig verder, al dan niet met een advies wat te doen of te lezen.

Samen - Samenwerken en gedeelde verantwoordelijkheid
Om De Toegang goed te laten functioneren is samenwerking over de volle breedte van groot belang. Gezamenlijk signaleren we de ondersteuningsbehoefte. Dit betekent dat De Toegang goed moet samenwerken met de sociale basis en zorgpartners zoals huisartsen en het onderwijs, maar ook met andere gemeentelijke diensten. Op die manier kunnen vragen vroegtijdig worden opgepakt en opgelost en wordt er echt gebruik gemaakt van elkaars kracht. Daarmee kan ook ingespeeld worden op het gegeven dat we de laatste jaren zien dat vraagstukken complexer worden. Veel ondersteuningsvragen zijn meervoudig en raken meerdere leefdomeinen en sociaal domein-wetten, waarbij niet direct een pasklare oplossing te vinden is. Daarbij is een opvallende trend binnen deze gemeente dat problematiek lang buiten beeld blijft en dat inwoners pas (te) laat aan de bel trekken. Ondersteuning wordt dan soms pas in een (te) laat stadium geboden. Ook daarom is een sterke lokale toegang van belang: een plek waar inwoners zich prettig voelen om naar toe te gaan en waar netwerkpartners met vertrouwen naar verwijzen. Het is daarnaast belangrijk dat het normaal wordt om advies en ondersteuning te vragen en dat samen te doen of te kunnen delen met het sociale netwerk, zodat inwoners er niet alleen voor staan.

Organiseren – Organiseren van triage, ondersteuning en multidisciplinair overleg
Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het inrichten van een stevige toegang met een stevig (gemeentelijk) lokaal team. Wij doen dit door het optuigen van een integrale toegang (zonder schotten) waar inwoners met al hun vragen terecht kunnen. Dat betekent dat kennis van alle sociaal domein-wetten binnen De Toegang aanwezig is. Hierdoor zijn de professionals die werkzaam zijn binnen De Toegang in staat om een goede, brede triage uit te voeren, kunnen ze direct, zonder een lange wachttijd, ondersteuning bieden en is er daarnaast ook een samenwerkend ondersteuningsteam ingericht dat multidisciplinair naar complexere vraagstukken kan kijken. Andere professionals en samenwerkingspartners binnen de gemeente, denk aan het onderwijs, huisartsen, ouderenzorg, etc., kunnen hier ook gebruik van maken en casuïstiek inbrengen ter bespreking. Dit komt niet alleen de samenwerking tussen alle partijen ten goede, maar helpt de inwoner/het gezin ook om (sneller en makkelijker) de best passende ondersteuning te ontvangen.

Rol van de gemeente
De Toegang wil inwoners individueel bijstaan bij hun vraag of ondersteuningsbehoefte om hen te helpen daarna weer zelfstandig verder te kunnen. De gemeente zorgt ervoor dat inwoners weten waar zij met vragen naar toe kunnen, zowel fysiek als digitaal. De gemeente gebruikt hiervoor duidelijke en herkenbare communicatie. Inwoners weten hierdoor De Toegang goed te vinden. Daar waar kan gaan mensen weer richting de Sociale Basis en daar waar nodig, juist naar Geïndiceerd.

Doelstellingen Toegang

2.1 **Vereenvoudigen van toegang en herkenbaarheid van de dienstverlening**
Door herkenbare toegangspunten en duidelijke communicatie kunnen inwoners ondersteuning, informatie en advies in hun wijk snel en eenvoudig vinden.

2.2 **Organiseren van laagdrempelige ondersteuning dichtbij inwoners**
Inwoners kunnen voor individuele ondersteuning terecht bij De Toegang, onder andere op gebied van welzijn, opvoeden, financiën, wonen, gezondheid en participatie.

2.3 **Versterken van eigen regie**
Ondersteuning is gericht op het vergroten van zelfredzaamheid, eigen keuzes en duurzame oplossingen, passend bij de mogelijkheden van inwoners.

2.4 **Een stevig en samenwerkend netwerk binnen het sociaal domein wat wendbaar is in het samenwerken rondom actuele opgaves**
Organisaties kennen elkaar en weten elkaar te vinden binnen De Toegang en in samenhang met de sociale basis en Geïndiceerd, zodat ondersteuning effectiever, integraler en mensgerichter wordt.

2.5 **Vergroten van het gebruik van (lichte) hulp en ondersteuning door het te normaliseren, opdat zwaardere en duurdere hulp op een te laat moment wordt voorkomen**
We communiceren op een manier die benadrukt dat het normaal is dat mensen niet alles kunnen oplossen en soms ondersteuning nodig hebben.

2.6 **Zorgen voor continuïteit van hulp en ondersteuning, met name op life-changing moments**
Overgangen tussen jeugd en volwassenheid, zorgdomeinen en organisaties verlopen soepel en zonder onnodige onderbrekingen.

2.3 Geïndiceerde Maatwerkvoorzieningen

Visie

Gemeente Edam-Volendam wil dat minder inwoners afhankelijk zijn van geïndiceerde voorzieningen. Niet door inwoners ondersteuning te ontzeggen, maar door - na een brede triage -gerichter in te zetten op de juiste interventie en te investeren in preventie, vroegsignalering en tijdige ondersteuning. Wanneer een inwoner of gezin baat heeft bij een geïndiceerde voorziening en dit noodzakelijk wordt geacht, moet deze beschikbaar blijven en worden ingezet. Tegelijkertijd willen we voorkomen dat problemen onnodig groter worden of dat inwoners te laat passende ondersteuning krijgen.

De afgelopen jaren hebben we binnen het sociaal domein een toename gezien van het aantal vragen en de complexiteit hiervan. Vraagstukken staan steeds minder vaak op zichzelf en raken meerdere leefgebieden tegelijk. Daarnaast zorgen maatschappelijke ontwikkelingen, zoals toenemende vergrijzing, stijgende kosten voor levensonderhoud en een steeds groter wordend tekort op personeel in de zorg, voor een grotere vraag naar ondersteuning en een grotere druk op de beschikbare middelen. Met de versterking van de Sociale Basis en de inrichting van De Toegang zetten we erop in dat meer vragen vroegtijdig kunnen worden opgepakt en opgelost. Dit voorkomt te vroeg of onnodig opschalen naar een geïndiceerde voorziening en vermindert het langdurig gebruik ervan. Hiermee wordt getracht geïndiceerde (maatwerk-) voorzieningen alleen nog in te zetten voor die inwoners en gezinnen die het écht nodig hebben. Daarmee houden we het hulpstelsel beschikbaar én betaalbaar. Voorop staat dat alle inwoners en gezinnen recht hebben op de hulp en ondersteuning die zij nodig hebben.

Als gemeente blijven wij verantwoordelijk voor het indiceren van voorzieningen op grond van de geldende wet- en regelgeving, waaronder de Jeugdwet, de Wet maatschappelijke ondersteuning, de Participatiewet, de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening en de Wet inburgering. Indicaties worden zorgvuldig en breed beoordeeld door consulenten van het BSL. Centraal hierbij staat de afweging welke ondersteuning nodig is en hoe deze het beste aansluit op wat een inwoner of gezin zelf, met het netwerk, vanuit de Sociale Basis of via de Toegang kan organiseren.

Als gemeente gunnen wij het onze inwoners dat zij zo min mogelijk afhankelijk zijn van geïndiceerde ondersteuning. Hoe eerder we problematiek kunnen herkennen en passende ondersteuning kunnen inzetten, hoe beter dat voor onze inwoners is. Wij geloven dat het versterken van de eigen regie, bestaanszekerheid, ontwikkelkansen en participatie inwoners helpt om zo zelfstandig mogelijk mee te doen in de samenleving. Geïndiceerde ondersteuning, zoals een maatwerkvoorziening, jeugdhulp, een re-integratievoorziening of schuldhulpverlening draagt hieraan bij wanneer het nodig is en is altijd gericht op het vergroten van de mogelijkheden van inwoners.

Wat betekenen Zelf, Samen en Organiseren in Geïndiceerd

Zelf - eigen kracht vergoten, eigen regie ondersteunen en normaliseren

Binnen het sociaal domein wordt ervan uitgegaan dat inwoners zelf verantwoordelijkheid dragen voor hun eigen welzijn, ontwikkeling en participatie. Waar mogelijk wordt verwacht dat zij zelf regie voeren over de hulp en ondersteuning die zij nodig hebben. Dit uitgangspunt erkent dat niet iedereen over dezelfde (veer)kracht beschikt. Factoren zoals gezondheid, verstandelijke en fysieke

beperkingen, sociale situatie, financiële omstandigheden en psychische gesteldheid spelen een belangrijke rol in wat iemand redelijkerwijs zelf kan doen. Daarom is het essentieel dat de verwachting van eigen kracht realistisch wordt afgestemd op de individuele situatie van iedere inwoner.

Binnen de geïndiceerde ondersteuning wordt ingezet op het behouden en versterken van vaardigheden die de zelfredzaamheid bevorderen. Interventies en activiteiten zijn er niet op gericht om alles over te nemen, maar om inwoners zoveel mogelijk in staat te stellen deze zelf, of met behulp van het netwerk uit te voeren.

Technologie en digitale hulpmiddelen kunnen een belangrijke rol spelen in het vergroten van de zelfstandigheid en eigen regie. Denk bijvoorbeeld aan technologische hulpmiddelen zoals domotica, alarmknoppen en apps voor medicatiebeheer, maar ook aan digitale hulpmiddelen voor budgetcoaching, taalontwikkeling, werk zoeken en het berekenen van het recht op minimaregelingen en toeslagen. Deze hulpmiddelen kunnen inwoners ondersteunen om minder afhankelijk te zijn van directe ondersteuning en meer grip te krijgen op hun dagelijks leven.

Binnen deze aanpak wordt van inwoners verwacht dat zij bereid zijn samen te werken met hun sociale netwerk en, indien nodig, met professionals om passende oplossingen te vinden. Dit betekent ook dat zij openstaan voor advies en ondersteuning en actief participeren in het opstellen en uitvoeren van zorg- of ondersteuningsplannen. Zo ontstaat een omgeving waarin eigen kracht wordt benut en versterkt, passend bij de persoonlijke omstandigheden van iedere inwoner.

Het bevorderen van zelfmanagement en eigen regie staat centraal binnen de geïndiceerde hulp en ondersteuning. Inwoners worden gestimuleerd om dit zelf te organiseren en te beheren, waarbij zij zoveel mogelijk zelf beslissingen nemen over hun dagelijks leven, ondersteuningsbehoefte, participatie en toekomst. Professionals vervullen hierbij een ondersteunende rol als coach of begeleider en nemen de regie niet over.

De ondersteuning binnen de Wmo en Jeugdwet kan op twee manieren worden uitgevoerd. Zorg in natura biedt een directe en overzichtelijke manier om ondersteuning te organiseren. Bij zorg in natura wordt de benodigde hulp op een gestructureerde wijze geleverd door aanbieders die geselecteerd zijn op kwaliteit en betrouwbaarheid. De inwoner blijft betrokken bij de keuzes rondom de hulp en ondersteuning en kan meepraten over de vorm en invulling daarvan, waardoor eigen regie gewaarborgd wordt. Een andere optie is het persoonsgebonden budget (PGB). Hierbij heeft de inwoner de mogelijkheid deze zelf te kiezen en organiseren. De uitvoeringsverantwoordelijkheid (de administratieve en organisatorische taken) ligt dan bij de inwoner zelf.

Foto: Verborgen Verhalen / Terence Loos

Samen – samen maatwerk bepalen en op-/afschalen
Al in de fase van indicatie werken verschillende disciplines en taakvelden samen om de situatie van een inwoner of gezin in de volle breedte te beoordelen. Deze brede en integrale benadering zorgt ervoor dat de ondersteuningsvraag volledig wordt begrepen en passend kan worden ingevuld. Problemen staan immers vaak niet op zichzelf: zo kunnen geldzorgen leiden tot opvoed- en gezondheidsproblemen, mentale en fysieke klachten kunnen gevolgen hebben voor werk en taalachterstanden kunnen deelname aan de samenleving belemmeren. Een integrale benadering helpt om deze samenhang tijdig te herkennen en daar passend op te handelen.

Deze gezamenlijke aanpak zorgt ervoor dat complexe en meervoudige problematiek niet geïsoleerd wordt bekeken, maar vanuit verschillende perspectieven wordt benaderd. Samenwerking binnen het sociaal domein draagt daarnaast bij aan een betere afstemming en continuïteit. Door het delen van informatie en het afstemmen van interventies wordt voorkomen dat inwoners tussen verschillende aanbieders en sociaal domein wetten verloren raken.

Binnen de geïndiceerde hulp en ondersteuning in het sociaal domein speelt het concept van samenredzaamheid een cruciale rol. De ondersteuning die huisgenoten, zoals partners, ouders, kinderen en andere samenwonenden elkaar bieden, kan onderdeel zijn van de oplossing. Binnen de Wmo wordt dit vaak aangeduid als gebruikelijke hulp, binnen het Jeugddomein is de rol van ouders, verzorgers, onderwijs en het bredere netwerk rondom het kind essentieel en bij werk, inkomen, schuldhulpverlening en inburgering kan het eigen netwerk bijdragen aan stabiliteit, participatie, taalontwikkeling, praktische ondersteuning en het vergroten van bestaanszekerheid.

Daarnaast kunnen zelfhulpgroepen, ervaringsdeskundigen en lotgenotencontact een waardevolle bijdrage leveren aan ontwikkeling en herstel. Mensen met vergelijkbare ervaringen (ervaringsdeskundigen) kunnen kennis, herkenning en praktische tips uitwisselen. Dit stimuleert niet alleen het gevoel van eigen kracht, maar bevordert ook het vermogen om samen problemen aan te pakken. Dit kan bijvoorbeeld waardevol zijn bij opvoedvragen, mantelzorg, psychische kwetsbaarheid, schuldenproblematiek, inburgering of langdurige afstand tot de arbeidsmarkt.

Binnen dit netwerk neemt de samenwerking tussen professionals en het sociale netwerk van inwoners een essentiële plaats in. Professionals richten zich niet alleen op het bieden van directe ondersteuning, maar ook op het versterken van het netwerk door familie, vrienden en mantelzorgers te activeren en te betrekken bij de ondersteuning. Zij coachen en begeleiden deze betrokkenen in het effectief samenwerken, waardoor de gezamenlijke ondersteuning beter aansluit bij de behoeften van de inwoner. Daarnaast faciliteren professionals gesprekken waarin ervaringen worden gedeeld en afspraken worden gemaakt, wat bijdraagt aan een duurzame samenredzaamheid. Mantelzorgers nemen binnen dit netwerk vaak een belangrijke positie in. Door deze gezamenlijke inspanning ontstaat een geïntegreerde aanpak waarbij professionele zorg en informele ondersteuning elkaar versterken en samen zorgen voor optimale en continue zorg binnen het sociale domein. Het belang van samen, in al haar vormen, is daarmee een fundament voor effectieve en duurzame zorg binnen het sociale domein.

Organiseren – een vangnet en escalatiemogelijkheid, procesbeheersing
Inwoners die dat nodig hebben worden begeleid naar een passende voorziening. Dit kan bijvoorbeeld gaan om een maatwerkvoorziening op grond van de Wmo, jeugdhulp, een uitkering, schuldhulpverlening of ondersteuning bij inburgering. Daarmee biedt de gemeente een vangnet voor inwoners die tijdelijk of langdurig ondersteuning nodig hebben. Waar nodig wordt casemanagement ingezet. Dit is met name van belang wanneer sprake is van meervoudige of complexe problematiek. Hierbij wordt nauw samengewerkt met het gemeentelijk team Veiligheid en andere samenwerkingspartners.

Het organiseren van samenwerkingsverbanden tussen diverse instellingen, zoals gemeenten, zorginstellingen, uitvoeringsorganisaties, scholen, woningcorporaties en welzijnsorganisaties is van cruciaal belang voor het realiseren van integrale zorg. Het opzetten en onderhouden van regionale en lokale netwerken vormt hierbij de basis om de ondersteuning rondom inwoners effectief en samenhangend te laten verlopen. Daarnaast speelt kwaliteitsbewaking een doorslaggevende rol. Door het systematisch monitoren en evalueren van de zorgkwaliteit kunnen verbetertrajecten worden geïmplementeerd die voortkomen uit de feedback van zowel inwoners als professionals. Dit cyclische proces van evaluatie en verbetering draagt bij aan de professionalisering van de hulp en ondersteuning en versterkt het vertrouwen van alle betrokkenen. Een ander belangrijk aspect is het zorgvuldig beheren van financiële stromen en contracten met zorgaanbieders. Transparantie en verantwoording over het gebruik van middelen binnen geïndiceerde hulp en ondersteuning zijn essentieel om de kwaliteit en continuïteit van de ondersteuning te waarborgen. Dit vraagt om een gedegen financierings- en contractmanagement.

Rol van de gemeente
Gemeenten hebben op grond van de Wet maatschappelijke ondersteuning, de Jeugdwet, de Participatiewet, de Wet inburgering, de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening en overige relevante wet- en regelgeving de verantwoordelijkheid om geïndiceerde voorzieningen te organiseren voor inwoners die daarop zijn aangewezen. Het inzetten van een voorziening is daarmee nooit een doel op zich, maar draagt eraan bij dat inwoners hun eigen regie versterken, zoveel mogelijk zelfstandig kunnen functioneren en naar vermogen kunnen deelnemen aan de samenleving. Het uitgangspunt is dat ondersteuning zo licht als mogelijk en zo zwaar als noodzakelijk wordt ingezet.

Doelstellingen Geïndiceerd

3.1 **Specialistische ondersteuning waar nodig, zo licht mogelijk**
Specialistische inzet wordt gericht en proportioneel toegekend. Daarbij geldt het uitgangspunt: zo licht als mogelijk, zo zwaar als nodig. Ondersteuning is altijd gericht op het versterken van eigen regie, zelfredzaamheid, bestaanszekerheid, ontwikkeling en het vermogen om mee te doen in de samenleving. Waar mogelijk werken we toe naar herstel en afschaling naar lichtere vormen van ondersteuning.

3.2 **Beheersbaar en toekomstbestendig organiseren van hulp en ondersteuning**
We organiseren de geïndiceerde ondersteuning zodanig dat deze in de toekomst ook toegankelijk, betaalbaar en kwalitatief goed blijft. We sturen hierbij op doelmatige inzet van middelen, voldoende beschikbaarheid van professionals, passende contractering, innovatie en samenwerking.

3.3 **Integraal maatwerk rondom inwoner en gezin**
We organiseren geïndiceerde ondersteuning vanuit een integrale benadering. Daarbij kijken we naar de volledige situatie van de inwoner of het gezin en de samenhang tussen de verschillende leefgebieden. Door ondersteuning goed op elkaar af te stemmen, zorgen we voor een samenhangende en doelmatige trajecten die aansluiten op de behoeften en mogelijkheden van inwoners.

3.4 **Beschermen van kwetsbare inwoners**
We bieden veiligheid en passende ondersteuning aan inwoners in kwetsbare situaties, waaronder inwoners met multiproblematiek, onveiligheid in de thuissituatie, dak- en thuisloosheid, ernstige psychische problematiek of andere omstandigheden waardoor bestaanszekerheid, veiligheid of ontwikkeling onder druk staat.

Gemeente
EDAM
VOLENDAM

Ondernemend en betrokken.

W. van der Knoopdreef 1
1132 KN Volendam
Telefoon: 0299-398398
Email: info@edam-volendam.nl

www.edam-volendam.nl